

РЕШЕНИЕ

№ 152

гр. Тетевен, 08.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ТЕТЕВЕН, I - СЪСТАВ ГРАЖДАНСКИ, в
публично заседание на двадесет и девети ноември през две хиляди двадесет и
трета година в следния състав:

Председател: Ани Б. Георгиева

при участието на секретаря Виолета Й. Монова
като разгледа докладваното от Ани Б. Георгиева Гражданско дело №
20234330100271 по описа за 2023 година

Постъпила е искова молба от С. Т. Н. от с.Черни Вит, ул. „Капитан
Войновски" № 10, чрез пълномощника си, адв.Б. З. , САК, срещу „Изи Асет
Мениджмънт" АД с цена на осъдителния иск : 50,00 лева частичен иск от
общо 350 лева

В исковата молба се твърди ,че на 05.03.2019г. С. Н. е сключила договор за
паричен заем № 3467436 с „Изи АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ" АД. Страните са се
договорили за отпуснатия заем да бъде в размер на 600.00 лева, видът на
вноската е месечна, а размерът на месечния лихвен процент не е посочен. В
чл. 4 от процесния договор е уговорено, че страните се съгласяват договорът
за заем да бъде обезпечен с гарант - две физически лица, поръчители или
банкова гаранция в полза на институцията, отпуснала кредита. Поръчителите
следва да отговарят на следните условия: да представи служебна бележка от
работодател, за размер на трудовото възнаграждение, нетния размер на
трудовото възнаграждение да е в размер на минимум 1 000 лв., да работи по
безсрочен трудов договор, да не е поръчител, да има чисто ЦКР и д.р. В ал. 2
от чл. 4 страните са уговорили, че в случай на неизпълнение на задължението
си по настоящия договор да предостави обезпечение в срока по предходната
алинея, заемателят дължи на заемодателя неустойка в размер на 350 лв.
Неустойката се заплаща от Заемателя разсрочено, заедно с всяка от
погасителните вноски.

На ищцата била начислена неустойка в общ размер на 350 лева, тъй
като същата не е представила в срок надлежни поръчители или друг вид
обезпечение, посочени в процесния договор, С. Н. е погасила изцяло сумата
по сключения договор преди завеждането на исковата молба.

Твърди ,че съгласно чл. 22 от ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7- 12 и т. 20, чл. 12, ал. 1, т. 7- 9 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен и липсата на всяко едно от тези императивни изисквания води до настъпването на тази недействителност.

Моли съдът да осъди на основание чл. 55 ал.1 предл. 1 от ЗЗД ответника „Изи АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ" АД с ЕИК: 131576434, да заплати на С. Т. Н. с ЕГН *****, сумата в размер на 50 лева, като частичен иск от 350 лева, представляваща недължимо платени суми по договор за паричен заем 3467436, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на депозиране на настоящата искова молба до окончателното ѝ изплащане. Претендира разноски .

В законово установеният срок е постъпил писмен отговор от ответника .

Твърди се ,че ищеца въвеждайки твърдението, че неустойката е недействителна на основание чл. 21 ал. 1 ЗПК, тъй като с нея се създават задължения, които се покриват от ГПР, процесуалният представител на ищеца не е съобразил разпоредбата на чл. 19, ал. 3, т. 1 ЗПК, в която било предвидено, че при изчисляване на годишния процент на разходите по кредита не се включват разходите, които потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит. Следвало заключението, че законодателят е предвидил възможността за начисляването на такива разходи, като изрично ги е изключил при изчисляване на годишния процент на разходите по кредита.Отделно от изложеното ГПР е бил посочен ясно в сключения договор за заем и излага мотиви в тази насока .Счита ,че са неоснователни доводите на процесуалния представител на ищеца, че клаузата за неустойка цели да заобиколи императивната разпоредба на закона. Законодателят е предвидил възможността за начисляването на такива разходи, като изрично ги е изключил при изчисляване на годишния процент на разходите по кредита. Позовава се на чл. 92, ал. 1 от ЗЗД според който неустойката обезпечава изпълнението на задължението и служила като обезщетение за вредите от неизпълнението без да е нужно те да се доказват. Позовава се и на ТР № 1 от 15.06.2010 г. по тълк. д. № 1 /2009 г., ОСТК на ВКС, в което било прието , че неустойката следва да е нищожна, само ако единствената цел, за която тя е уговорена излиза извън присъщата ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функция. Хипотези, които в настоящия случай не били налице, тъй като уговорената неустойка имала обезщетителна функция. Претендираната неустойка представлява такава за неизпълнение на договорно задължение за предоставяне на обезпечение, а не мораторна неустойка за забава. В процесният случай Договора за паричен заем е сключен по предложение /искане/ направено от кредитополучателя, от което може да се направи извод, че му е дадена възможност да влияе върху съдържанието на клаузите на договора. Същият се е запознал с преддоговорната информация, попълнил е въпросник за кандидатстване на кредит, въз основа на които са договорени клаузите от договора. Ищецът не е

бил поставен в положение на по-слаба страна от гледна точка на степента му на информираност и на възможностите, които му се предоставят да преговаря. Счита ,че Договор за паричен заем № 3136109/25.01.2018 г. е действителен и е в пълно съответствие с изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 -12 и 20 и ал. 2. И е сключен валидно . Моли съдът да постанови решение, с което да отхвърли изцяло като неоснователен и недоказан иска. Твърди ,че неустойката сама по себе си не е била част ,а е договорено между страните обезщетение за неспазване на договорното от страна на заемателя , представлява такава за неизпълнение на договорно задължение ,за предоставяне на обезпечение ,а не на мораторна неустойка за забава .

В съдебно заседание страните не се явяват и не се представляват .Подробни съображения по съществото на спора са развили в хода на устните състезания чрез представените писмено становища.

Съдът след като се запозна с изложените в исковата молба фактически твърдения, след като съобрази доводите на страните и след като обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в съвкупност при спазване разпоредбата на чл.235 от ГПК прие за установено следното от фактическа страна:

Предявен е иск от С. Т. Н. срещу „Изи Асет Мениджмънт“ АД с правно основание чл.55 ал.1 от ЗЗД във вр. с чл.24 от ЗПК в размер на 50.00 лева частичен иск от общо 350 лева, представляваща недължимо платени суми, за неустойка , тъй като в мотивната част на исковата претенция е направено възражение за нищожност на договор за паричен заем.

От представените по делото писмени доказателства се установява ,че на 05.03.2019г. С. Недялкова е сключила договор за паричен заем № 3467436 с „Изи Асет Мениджмънт" АД. Страните са се договорили за отпуснатия заем да бъде в размер на 600лв , с годишен лихвен процент 35,00% приложим на годишната основа към сумата по усвояния кредит,лихвен процент на ден приложим при отказ от договора 0,10%, срок на заема 6месеца , брой вноски 6, размер на месечна 110,45лв ,обща сума дължима по заема 662,70лв., посочени са датите на погасяване на вноските по кредита ,ГРП 41,68%, като при изчислението му са взети предвид следните допускания : Договорът ще е валиден за посочения в него срок ,всяко от страните ще изпълнява точно и в срок задълженията си , съответно няма да бъдат начислени разходи за събиране , лихви за забава и неустойки за неизпълнение на някои от задълженията по договора , както и др. разходи освен посочените в договора .

В чл. 4 от процесния договор е уговорено, че страните се съгласяват договорът за заем да бъде обезпечен с гарант - две физически лица, поръчители или банкова гаранция в полза на институцията, отпуснала кредита. Поръчителите следва да отговорят на следните условия: да представи служебна бележка от работодател, за размер на трудовото възнаграждение, нетния размер на трудовото възнаграждение да е в размер на минимум 1 000 лв., да работи по безсрочен трудов договор, да не е поръчител, да има чисто ЦКР и д.р. В ал. 2 от чл. 4 страните са уговорили, че в случай на неизпълнение на задължението си по настоящия договор да предостави

обезпечение в срока по предходната алинея, заемателят дължи на заемотателя неустойка в размер на 301,38 лв. Неустойката се заплаща от Заемотеля разсрочено, заедно с всяка от погасителните вноски и е в размер на 50,23лв.

По делото е изготвена и съдебно счетоводна експертиза видно от която : Дължимата сума по заема е 600 за главница за бм., договорна лихва 62,70лв, неустойка 331,38лв., ГПР 41,68%, годишна лихва 35% за срока на договора, при включване на сумите по чл.4 ал.2 от договора в размер на 301,38лв, разсрочени с погасителния план на 6 вноски ГПР е в размер на 463,61%.

Предвид факта ,че ответника в договора ,не отрича не е заплащана неустойка , а твърди ,че неустойката сама по себе си не е била част ,а е договорено между страните обезщетение за неспазване на договорното от страна на заемателя , представлява такава за неизпълнение на договорно задължение ,за предоставяне на обезпечение ,а не на мораторна неустойка за забава, то съдът приема ,че същата е заплатена .

Според легалната дефиниция, дадена в разпоредба на чл. 9 от ЗПК, въз основа на договора за потребителски кредит кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане срещу задължение на длъжника потребител да върне предоставената парична сума. Доколкото по настоящото дело не се твърди и не е доказано сумата по предоставения заем да е използвана за свързани с професионалната и търговска дейност на кредитополучателя, то следва да се приеме, че средствата, предоставени по договора за заем /кредит/ са използвани за цели, извън професионална и търговска дейност на потребителите, а представеният по делото договор за заем е по правната си същност договор за потребителски кредит по смисъла на чл. 9 от ЗПК. Поради това процесният договор се подчинява на правилата на Закон за потребителския кредит и на чл. 143 – 147б ЗЗП, в това число и забраната за неравноправни клаузи, за наличието на които съдът следи служебно.

Съответствието на договора с добросъвестното упражняване правата на ответника-кредитор , а оттам и с добрите нрави се включва в основанията за нищожността му предвидени и по специалния закон като общо към частно основание за нищожност.

Накърняването на добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1 от ЗЗД е налице, когато се нарушава нравствен принцип, който може и да не е законодателно изрично формулиран, но спазването му е проведено чрез създаване на други разпоредби, част от действащото право. Такива са принципите на справедливостта, на добросъвестността в гражданските и търговски взаимоотношения и на предотвратяването на несправедливото облагодетелстване на някоя от страните за сметка на другата. Трайна и непротиворечива е съдебната практика за нищожност на договора поради накърняване на добрите нрави и тя приема , че „добри нрави“ по смисъла на чл.26, ал.1 предл.3 то ЗЗД е обща правна категория, приложима към конкретни граждански, респ. търговски правоотношения, изведена от юридически

факти, обуславящи тези правоотношения, понятие , свързано с относително определени правни норми, при положението на които съдът прави конкретна преценка на обстоятелствата . Във всеки отделен случай въз основа на доводите на страните и събраните доказателства по конкретното дело съдът може да прецени дали поведението на конкретния правен субект съставлява действие, което накърнява „добрите нрави“ злепоставя чужди интереси с цел извличане на собствена изгода.

В разпоредбата на чл.143, ал.1 от ЗЗП се предвиждат критерии, чрез които може да се установи неравноправния характер на клаузата в договор, сключен с потребител. Съгласно посочената разпоредба неравноправни са:1/ клауза, сключена във вреда на потребителя, 2/ клауза, която не съответства на изискванията за добросъвестност, присъщи на нормалните договорни правоотношения и равнопоставеността на съконтрагентите и 3/ клауза, която води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. В съответствие с разпоредбата на чл.4 пар.1 от Директива93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори при преценка за неравноправност на дадена договорна клауза трябва да се отчита характерът на стоките или услугите, за които е сключен договора и да се вземат предвид всички обстоятелства, довели до сключването му към момента на неговото сключване.

Разпоредбата на чл.9 от ЗЗД предвижда, че страните могат свободно да определят съдържанието на договора доколкото то не противоречи на повелителните норми на закона и на добрите нрави.При положение, че се касае за потребителски договор, при който едната страна е по-слаба икономически , поради което се ползва със засилена защита на ЗЗП и ЗПК следва да се приеме, че максималния размер на лихвата било възнаградителна, било за забава е ограничен.Обратното би означавало икономически по-слаби участници в оборота да бъдат третираны неравноправно като недостигът на материални средства за един субект се използва за облагодетелстване на друг. Принципно възнаградителната лихва съставлява цена за предоставеното ползване на заетата сума. Когато е налице явна нееквивалентност между предоставената услуга и уговорената за това цена се нарушава принципа на добросъвестност при участие в облигационните отношения.

Поради това в съдебната практика се приема, че противоречаща на добрите нрави е уговорка, предвиждаща възнаградителна лихва , надвишаваща трикратния размер на законната лихва, а за обезпечените кредити- двукратния размер на законната лихва/ в този смисъл Решение №906/30.12.2004г по гр.д.№1106/2003г на ВКС, Решение №378/18.05.2006г по гр.д.№315/2005г на ВКС, Решение №1270/09.01.2009г по гр.д.№5093/2007г на ВКС/. Следователно при преценка съответствието на спорната договорна клауза с добрите нрави следва да се вземе предвид съотношението между уговорения с нея размер на възнаградителна лихва.

Възможността за събиране от потребителя на неустойки за неизпълнение на договорно задължение от вида посочен в чл. 4 от процесния договор,

заемът да бъде обезпечен с гарант - две физически лица, поръчители или банкова гаранция в полза на институцията, отпуснала кредита, като поръчителите следва да отговарят на следните условия: да представи служебна бележка от работодател, за размер на трудовото възнаграждение, нетния размер на трудовото възнаграждение да е в размер на минимум 1 000 лв., да работи по безсрочен трудов договор, да не е поръчител, да има чисто ЦКР и д.р. ,като в ал. 2 от чл. 4 страните са уговорили, че в случай на неизпълнение на задължението си по настоящия договор да предостави обезпечение в в три дневен срок от сключване на договора , заемателят дължи на заемотателя неустойка в размер на 350 лв. , е регламентирана в разпоредбата на чл.10а, ал.1 ЗПК (нов – ДВ, бл.35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.). Законът обаче не допуска кредиторът да изисква заплащането на такси и комисионни и други за действия, свързани с усвояване и управление на кредита – чл.10а, ал.2 ЗПК. Макар законът, а също и сключения между страните договор да не съдържа легално определение по отношение на понятията „такса за управление на кредита” и „такса за усвояване на кредита”, съдът намира, че така определената неустойка попада именно под обхвата на втората посочена такса. Затова и тази уговорка противоречи на разпоредбата на чл.10а, ал.2 ЗПК. Освен това, с уговарянето на неустойка в размер общо на 350лв ,съдът намира, че се заобикаля разпоредбата на чл.19, ал.4 ЗПК, касаеща ограничение в размера на ГПР/годишен процент на разходите /. На основание чл.21, ал. ЗПК всяка клауза в договора за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне на изискванията на закона, е нищожна. Затова съдът счита за нищожна на уговорката за неустойка за непредоставяне обезпечение в размер на 350лева ,тъй като съдът следи служебно за нищожността . При сключването на договорите за потребителски кредити, е приложима нормата на чл. 12 ЗЗД, която изисква добросъвестно поведение на страните Добросъвестността при предоставяне на услугата за предоставяне на заем е част от добрите нрави като морални норми, при нарушаването на които сделката е НИЩОЖНА. В този смисъл е Решение № 4 / 2009 г, по т. д. № 395 / 2008 г, Решение № 1270 / 2009 г. по д. 5093 / 2007 г, Определение № 877 по т.д.№ 662 / 2012 г, Решение № 202 / 27. 02. 2015 г. по д. 4123 / 2013 г. и др. на ВКС. В правомощието на съда е да установи дали дадена клауза в договора е нищожна. В процесния случай, се установи по безспорен начин, че Клаузата в чл.4 за предоставяне на неустойка за неизпълнение на договорно обезпечение е сключено при нарушаване на правилата за добросъвестност и справедливост, тъй като несправедливо, кредиторът, без да извърши услугата, се облагодетелства за сметка на потребителя и същата представлява „такса за усвояване на кредита”.

От начина на уговаряне на задължението на потребителя следва да се счита, че е предвидено допълнително условие за отпускане на кредита, а именно да предостави обезпечение, при условия обективно неизпълними за посочения срок от всеки средно информиран потребител на финансови услуги, които изрично зависят от преценката на кредитодателя, с оглед необходимостта да одобри представеното обезпечение. Възнаграждението

за неустойка обезпечава не изпълнението на длъжника, а преддоговорно задължение на заемодателя за правилната преценка за кредитиране. Съгласно чл. 146, ал. 1 от ЗЗП, неравноправните клаузи са нищожни, ако не са уговорени индивидуално. В случая ответникът не е доказал, че клаузите са уговорени индивидуално. Според Директива 93 / 13 / ЕИО на Съвета от 05.04. 1993 г. относно неравноправните клаузи е прието, че не се счита за индивидуално договорена клауза, която е съставена предварително и потребителят не е имал възможност да влияе на нейното съдържание. Тази норма е транспорирана в чл.13 а т.9 от ДР на ЗЗП/2007г./, като в случая тази клауза е инкорпорирана в самия договор. Клаузата на чл.4 от процесния договор е съставена предварително тъй като е инкорпорирана в самия него.

Предявен е иск с правно основание чл.55 ал.1 от ЗЗД във вр. с чл.24 от ЗПК в размер на 50.00 лева частичен иск от общо 350 лева, представляваща недължимо платени суми, при начална липса на основание за неустойка по чл. 4 от сключен договор между страните № 3467436 /05.03.2019г. Съдът взема предвид факта, че уговорената неустойка е в размер на 301,38лв., но не е направено изменение на иска от ищцовата страна, а тъй като претенцията е частична, не може да се произнесе по отношение на размера на цялостната претенция.

Разпоредбата на чл. 55, ал. 1, предл. трето ЗЗД урежда връщане на даденото при отпадане на основанието. Съгласно задължителната и трайно установена практика, обективизирана в ППВС № 1/1979 г., поради което следва да бъде осъден ответника да заплати на ищеца сумата в размер на 50 лева, като частичен иск от общо 350 лв., представляваща недължимо платена сума по нищожен договор за паричен кредит №3467436 /05.03.2019г., сключен между страните, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба 26.04.2023г. в съда до окончателното изплащане на вземането.

По разноските : Предвид направеното искане за заплащане на разноските по чл.38 от ЗА следва да бъде осъден ответника да заплати на процесуалния представител на ищцата адв.Димитър Мирославов Милев от САК сумата по 480 лв възнаграждение в минимален размер за адвокатска помощ и съдействие, оказани на ищцата по настоящото гражданско с ДДС предвид представените в тази насока доказателства и писмо Изх. № 24-39-21от 16.03.2017 год. На НАП, съобразно което в случаите по чл. 38, ал. 2 от ЗА, при които на адвоката се дължи възнаграждение, осъществената доставка ще попадне в кръга на доставките, предмет на облагане с данък върху добавената стойност съгласно чл. 2,т. 1 от ЗДДС.

Ищцата е освободена от държавни такси и разноски поради, което ответника следва да заплати на Р.С.Тетевен сумата от 50лв ДТ и 150лв за експертиза.

Предвид изложените по-горе съображения искът следва да бъде уважен.

Водим от горното съдът,

РЕШИ:

ОСЪЖДА на осн. чл.55 ал.1 от ЗЗД „ИЗИ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ" АД, с ЕИК: 131576434, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул/Джавахарлал Нерум № 28, ет. 2, ап. 40- 46, представлявано от Г. Т. Т. с цена на осъдителния иск 50 лева, като частичен иск от 350 лв.да заплати на С. Т. Н. ЕГН***** от с.Черни Вит, ул. „Капитан Войновски" № 10 сума в размер на 50 лв. частичен иск от общо 350лева , представляваща недължимо платена сума по чл.4 от договор за паричен кредит№ 3467436 /05.03.2019г., сключен между страните, ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба в съда 11.04.2023г.до окончателното изплащане на вземането.

ОСЪЖДА на основание чл. 38 ал 1 т. 3 от Закона за адвокатурата „ИЗИ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ" АД, с ЕИК: 131576434, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул/Джавахарлал Нерум № 28, ет. 2, ап. 40- 46, представлявано от Г. Т. Т. да заплати на адв. Димитър Мирославов Милев от САКсумата от 480лв. с ДДС - възнаграждение за адвокатска помощ и съдействие, оказани на С. Н. по гр.д. № 271/2023г на Р.С.Тетевен.

ОСЪЖДА на основание чл. 78 ал.6 от ГПК „ИЗИ АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ" АД, с ЕИК: 131576434, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул/Джавахарлал Нерум № 28, ет. 2, ап. 40- 46, представлявано от Г. Т. Т. да заплати на Районен съд Тетевен сума в размер на 200 лв. разноси по делото .

Решението подлежи на обжалване пред Ловешки окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Тетевен: _____